

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie:	SSO Dariusz Mizera (spr.) SSO Alina Gąsior
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 listopada 2014 roku

sprawy z wniosku K. P. (1)

z udziałem Ł. P. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji obu stron

od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 marca 2014 roku, sygn. akt I Ns 164/11

postanawia:

1. z urzędu sprostować oczywistą omyłkę pisarską w punkcie pierwszym zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że w miejsce wadliwie wskazanego w nim nazwiska wnioskodawczynie (...) - wpisać prawidłowe (...) oraz w punkcie drugim zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że w miejsce wadliwie wskazanego nazwiska uczestnika (...) - wpisać prawidłowe (...)

2. z apelacji uczestnika zmienić zaskarżone postanowienie w punktach:

- trzecim w ten sposób, że przyznać na wyłączną własność wnioskodawczynie K. P. (1) nieruchomości stanowiącą gospodarstwo rolne opisaną w punkcie pierwszym podpunkt a) – i);

- czwartym w ten sposób, że zasądzoną od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika kwotę 50.000 złotych podwyższyć do kwoty 80.000 (osiemdziesiąt tysięcy) złotych;

- piątym w ten sposób, że zasądzoną od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika spłatę w wysokości 80.000 złotych rozłożyć na dwie raty – pierwsza w kwocie 40.000 (czterdzieści tysięcy) złotych płatna w terminie do dnia 30 września 2015 roku, oraz druga w kwocie 40.000 (czterdzieści tysięcy) złotych płatna w terminie do dnia 30 września 2016 roku z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

- szóstym w ten sposób, że eliminuje rozstrzygnięcie w nim zawarte o wydaniu działek opisanych w punkcie pierwszym b) i punkcie pierwszym c);

3. oddalić apelację uczestnika w pozostałej części oraz apelację wnioskodawczyni w całości;

4. ustalić, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 684/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 31 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w B. po rozpoznaniu sprawy z wniosku K. P. (1) z udziałem Ł. P. (1) o podział majątku dorobkowego,

1. ustalił, że w skład wspólności majątkowej małżeńskiej K. P. (2) i Ł. P. (1), których wspólność majątkowa małżeńska ustała z dniem 4 czerwca 2009 roku na skutek wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 13 maja 2009 roku wydanego w sprawie I C 203/09, wchodzi nieruchomości gruntowa składająca się z działek o numerach ewidencyjnych:

a/(...), o powierzchni 0,1400 ha, położona w obrębie R.,

b/(...), o powierzchni 2,2200 ha, położona w obrębie R.,

c/(...), o powierzchni 0,0700 ha, położona w obrębie R.,

d/(...), o powierzchni 0,2800 ha, położona w obrębie R.,

e/(...), o powierzchni 9,1200 ha, położona w obrębie R., z domem jednorodzinny i budynkami gospodarczymi,

(...), o powierzchni 0,1600 ha, położona w obrębie J.,

(...), o powierzchni 0,0900 ha, położona w obrębie J.,

h/(...), o powierzchni 0,2000 ha, położona w obrębie J.,

i/(...), o powierzchni 0,0200 ha, położona w obrębie J.,

dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w Bełchatowie urządzona jest księga wieczysta KW nr (...),

2. ustalił równe udziały K. P. (1) i Ł. P. (2) w majątku wspólnym,

3. dokonał podziału majątku wspólnego K. P. (1) i Ł. P. (1) w ten sposób, że:

a/ opisane w punkcie lb i lc działki gruntu przyznał na wyłączną własność Ł. P. (1), syna W. i Z.,

b/ opisane w punkcie la, ld, le, lf, lg, lh, li przyznał na wyłączną własność K. P. (1), córki J. i T.,

4. zasądził od K. P. (1) na rzecz Ł. P. (1) kwotę 50.000,00 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem spłaty,

5. zasądzoną od K. P. (1) na rzecz Ł. P. (1) kwotę 50.000,00 zł rozłożył na 25 rat w kwocie po 2000,00 zł każda, płatne do końca każdego kolejnego miesiąca począwszy od miesiąca następującego po uprawomocnieniu się orzeczenia.

6. nakazał K. D. (...) wydanie Ł. P. (1) działek opisanych w punkcie lb i lc postanowienia,

7. ustalił wartość przedmiotu sprawy na kwotę 300.149.00 zł

8. ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu 5 sierpnia 2006 roku wnioskodawczynie oraz uczestnik zawarli związek małżeński. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 13 maja 2009 r. wydanego w sprawie sygn. akt I C 203/09 .

Sąd ponadto dokonał częściowego podziału majątku stron poprzez przyznanie na własność K. P. (1) samochodu O. (...) o numerze rejestracyjnym (...), z obowiązkiem spłaty Ł. P. (1) w kwocie 6.000,00 zł.

Orzeczenie Sądu Okręgowego uprawomocniło się 4 czerwca 2009 roku.

Strony nie zawierały małżeńskich umów majątkowych, małżeńska wspólność ustawowa nie została zniesiona przez Sąd.

Po zawarciu związku małżeńskiego strony zamieszkały u rodziców K. P. (1).

Dnia 16 listopada 2006 r. J. i T. Ł. - rodzice wnioskodawczynie umową darowizny sporządzoną przed notariuszem W. G. darowali do majątku wspólnego K. i Ł. małżonków P. gospodarstwo rolne o powierzchni 12,30 ha, znajdujące się we wsi Ż. i J. składające się z działek numer (...). Na działce (...) znajdował się dom mieszkalny o powierzchni 90m², nie w pełni wykończony oraz stodoła i obora pod jednym dachem.

W § 7 umowy K. i Ł. P. (1) ustanowili nieodpłatnie na rzecz J. i T. Ł. dożywotnią służebność osobistą polegająca na prawie zamieszkiwania w całym domu mieszkalnym z możliwością swobodnego korzystania z podwórza.

Małżonkowie P. mieszkali w miejscowości Ż. przez 3 miesiące po zawarciu związku małżeńskiego. W tym czasie uczestnik nigdzie nie pracował był na utrzymaniu żony. K. P. (1) pracowała w firmie (...) w R.. Po 3 miesiącach przeprowadzili się do Ł. do rodziców uczestnika, który miał pracować w warsztacie samochodowym ojca. W kwietniu 2007 r. K. P. (1) wyprowadziła się od męża i zamieszkała ponownie ze swoimi rodzicami. Była wówczas w ciąży. Sama przygotowała pokój dla dziecka, łazienkę, założyła centralne ogrzewanie przy pomocy rodziców i po wzięciu pożyczek. Małżonkowie P. wspólnie już nie zamieszkali.

W przedmiotowym gospodarstwie rolnym uczestnik Ł. P. (1) nie pracował w ogóle odkąd stał się jego współwłaścicielem. Gospodarstwo to prowadzili faktycznie rodzice K. P. (1). Gospodarstwo nie jest dochodowe. T. i J. Ł. otrzymują rentę po 800 zł . Obecnie T. Ł. zajmuje się dzieckiem stron. W gospodarstwie brak jest maszyn rolniczych poza starymi konnymi. Do obrobienia gospodarstwa korzystają z pomocy innych osób posiadających specjalistyczny sprzęt. K. P. (1) wspólnie z rodzicami opłaca podatki od nieruchomości, płaci rachunki, dzielą się również pożytkami. Wspólnie podejmują decyzje odnośnie uprawy ziemi .

K. P. (1) pobrała za lata 2009-2013 dopłaty bezpośrednie z UE do gospodarstwa rolnego w kwocie łącznej 20.000,00 zł , około 4.000,00 zł rocznie. Pieniądze te przeznaczyła na zakup nawozów, płatności za usługi w prowadzeniu gospodarstwa .

K. P. (1) od 2005 r. zatrudniona jest na czas nieokreślony w firmie (...) z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości około 1.300,00 zł netto. Otrzymuje alimenty od uczestnika na córkę w wysokości 250 zł.

Ł. P. (1) od października 2012 r. nigdzie nie pracuje, jest bezrobotnym, na utrzymaniu rodziców. Ojciec uczestnika prowadzi zakład samochodowy, matka jest bezrobotna. Uczestnik w przeszłości podejmował prace sezonowe w firmie (...).

Aktualna wartość gospodarstwa rolnego według stanu z dnia ustania wspólności majątkowej małżeńskiej wynosi 337.649,00 zł. Działka numer (...) jest o wartości 297.916 zł, działka numer (...) o wartości 3161,17 zł, działka numer (...) o wartości 1580,58 zł, działka numer (...) o wartości 26806,97 zł, działka numer (...) o wartości 845,27 zł, działka numer (...) o wartości 1806,38 zł, działka numer (...) o wartości 1016,09 zł, działka numer (...) o wartości 2257,98 zł, działka numer (...) o wartości 2257,98 zł.

W skład gospodarstwa wchodzi działki o słabych glebach, częściowo zadrzewione o niskich właściwościach użytkowych.

Wartość służebności osobistej, objętej aktem notarialnym z dnia 16 listopada 2006 r. Rep A- (...) ustanowionej na rzecz J. Ł. i T. Ł. obciążającą nieruchomości gruntową, położoną we wsi Ż., oznaczoną jako działka numer (...), wynosi 37.500,00 zł.

Funkcjonowanie gospodarstwa rolnego nie będzie sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej jeżeli zniesienie współwłasności przez podział fizyczny nieruchomości rolnej polegało będzie na wyodrębnieniu z nieruchomości działek oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) o powierzchni 2,20 ha i numer (...), o powierzchni 0,07 ha, stanowiących lasy. Wydzielone z gospodarstwa działki mogą tworzyć odrębną nieruchomość leśną, nie spowoduje to likwidacji czy osłabienia całości gospodarstwa rolnego. Pozostała część nieruchomości powinna stanowić integralną całość. Inny sposób podziału gospodarstwa rolnego jest niewskazany.

Sąd Rejonowy zważył, iż w świetle art. 567 § 3 k.p.c. w związku z art. 684 k.p.c. w sprawie o podział majątku wspólnego Sąd winien przede wszystkim ustalić skład tegoż majątku oraz jego wartość, przy czym ustala się skład majątku z chwili ustania małżeńskiej wspólności ustawowej natomiast wartość według cen w chwili dokonywania podziału.

W niniejszej sprawie wspólność ustawowa między stronami ustala na skutek orzeczenia rozvodu z dniem 4 czerwca 2009 r., a zatem ta data jest podstawą do dokonywania ustalenia składników majątku wspólnego.

Dokonując ustaleń w tej mierze Sąd miał na uwadze treść art. 31 i 33

k. r. i o.

Zgodnie z art. 31 § 1 k.r. i o. dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich.

Wobec powyższego Sąd zaliczył do majątku wspólnego nieruchomości gruntową stanowiącą gospodarstwo rolne, składająca się z działek o numerach ewidencyjnych: (...), o powierzchni 0,1400 ha, położona w obrębie R., (...), o powierzchni 2,2200 ha, położona w obrębie R., (...), o powierzchni 0,0700 ha, położona w obrębie R., (...), o powierzchni 0,2800 ha, położona w obrębie R., (...), o powierzchni 9,1200 ha, położona w obrębie R., z domem jednorodzinny i budynkami gospodarczymi, (...), o powierzchni 0,1600 ha, położona w obrębie J., (...), o powierzchni 0,0900 ha, położona w obrębie J., (...), o powierzchni 0,2000 ha, położona w obrębie J., (...), o powierzchni 0,2000 ha, położona w obrębie J., dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w Bełchatowie urządzona jest księga wieczysta KW nr (...), o łącznej wartości 337649,00 zł zgodnie z opinią biegłego C. C., której wniosków żadna ze stron nie zakwestionowała.

Wartość gospodarstwa rolnego należy obniżyć o wartość obciążenia działki zabudowanej numer (...) służebnością osobistą, objętą aktem notarialnym z dnia 16 listopada 2006 r. Rep A- (...) ustanowioną na rzecz J. Ł. i T. Ł., która wynosi 37.500,00 zł. Wartość ta została określona przez biegłego z zakresu szacowania nieruchomości C. U., której wniosków nie podważyła żadna ze stron.

Wartość zatem całego majątku wspólnego stron wynosi 300.149,00 zł (337649,00 zł - 37500,00 zł).

Sąd nie uwzględnił jako pożytku z majątku wspólnego stron kwoty 20.000,00 zł pobranej przez wnioskodawczynię tytułem dopłat z UE do gospodarstwa rolnego za lata 2009-2013 i nie rozliczał tej kwoty w podziale majątku wspólnego.

W ocenie Sądu płatności unijne w ogóle nie mogą być traktowane jako pożytek w rozumieniu art. 53 § 2 k.c. Przepis ten definiuje pożytki cywilne jako dochody, które rzecz przynosi na podstawie stosunku prawnego. Takim stosunkiem prawnym może być np. prawo własności, które niewątpliwie w odpowiednim udziale przysługiwało uczestnikowi w odniesieniu do obszarów objętych płatnościami. Nie należy jednak zapominać, że zarówno na gruncie ustawy z 18.12.2003 roku o płatnościach bezpośrednich jak i ustawy z 26.01.2007 roku o płatnościach w ramach wsparcia bezpośredniego, przyznane płatności nie były bynajmniej pochodną prawa własności lecz skutkiem faktu posiadania gruntów rolnych i to pod warunkiem spełnienia określonych wymogów. I tak, art.2 ustawy z 2003 r. stawiał wymóg utrzymywania gruntów w dobrej kulturze rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska i właściwej normy obszarowej. W polu widzenia mieć trzeba, że ustawa nawiązywała do rozporządzenia Rady (WE) nr. 1782/2003 ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników (DzU.UE.L.03.270.1). Z treści tego rozporządzenia wynikało, że wsparcie przysługiwało rolnikom, tj. osobom prowadzącym działalność rolniczą lub które podjęły czynności przygotowawcze do rozpoczęcia takiej działalności w bardzo bliskiej przyszłości (art.2 lit.a).

Stan taki oznacza, że przyznanie płatności unijnych zostało ściśle powiązane z osobą producenta rolnego i ukierunkowane na konkretny cel, więc trudno znaleźć argumentację przemawiającą za wnioskiem o potrzebie podzielenia się przez uprawnionego do płatności z innymi osobami, które takich uprawnień nie mają. Z tego też względu trudno jest uznać je za przychód podlegający rozliczeniu w sprawie działowej, skoro ubiegający się o to rozliczenie nie są w stanie wykazać, że uzyskaliby sami taki przychód, gdyby uprzednio o płatności wystąpili. Zaakcentować trzeba wreszcie i to, że owe płatności unijne są należnością o charakterze administracyjnoprawnym, a nie cywilnoprawnym, a wydaje się że intencją ustawodawcy, który zezwolił współwłaścicielom przy znoszeniu współwłasności na rozliczanie pożytków i przychodów (art. 207 k.c.) było rozliczanie pożytków i przychodów wynikających ze stosunków regulowanych przepisami prawa cywilnego.

To co zostało wywiedzione powyżej należy uznać za aktualne także na gruncie obecnie obowiązującej ustawy z 26.01.2007 roku o płatnościach w ramach wsparcia bezpośredniego.

W ocenie Sądu generalnie w trybie art. 207 k.c. nie jest dopuszczalne żądanie zmierzającego do pozyskania takiej należności, co do której tytuł w jej uzyskaniu przysługiwał tylko temu kto ją pobrał. Za taką należność w sprawie niniejszej uznać trzeba pobrane przez wnioskodawczynię tzw. płatności unijne, co do których uczestnik tytułu prawnego nie posiadał.

Ł. P. (1) nigdy nie prowadził gospodarstwa rolnego, nie uprawiał go a wręcz wzbraniał się przed jego prowadzeniem twierdząc, że nie ma kwalifikacji ani teoretycznych ani praktycznych do jego prowadzenia. Z jego zeznań wynika, iż gospodarstwo pomimo jego przekazania jemu i małżonce mieli prowadzić rodzice żony dopóki będą mogli. Potem ziemia miała leżeć odłogiem.

Dokonując podziału majątku wspólnego Sąd miał na uwadze zasadę wyrażoną w art. 43 § 1 k.r. i o. zgodnie z którą oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

W niniejszej sprawie wniosek K. P. (1) o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd uznał, iż w rozpoznawanej sprawie nie zachodzą określone przepisem art. 43§2 k.r. i o. przesłanki do ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym.

Możliwość ustalenia nierównych udziałów jest wyjątkiem od ogólnej reguły wyrażonej normą art. 43 § 1 k.r.i.o., zgodnie z którą oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Jak każdy wyjątek od zasady, tak i wyjątek określony w art. 43 § 2 k.r.i.o. winien być interpretowany ściśle.

Powyższy przepis statuuje dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym, które muszą zostać spełnione łącznie: istnienie ważnych powodów oraz przyczynienie się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu.

Definiując powyższe przesłanki warto odwołać się do utrwalonego i ugruntowanego orzecznictwa, w tym przede wszystkim orzecznictwa Sądu Najwyższego. Na uwagę zasługuje postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1973r. III CRN 227/73, w którym Sąd Najwyższy wskazał, iż „artykuł 43 § 2 k.r.i.o. może mieć zastosowanie nie w każdym przypadku faktycznej nierówności przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz tylko w tych wypadkach, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych”.

Przez ważne powody rozumie się takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego sprzeciwiają się przyznaniu jednemu małżonkowi korzyści z tej części majątku wspólnego, do powstania której ten małżonek nie przyczynił się.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy, wskazać, iż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego brak było podstaw do ustalenia nierównych udziałów wnioskodawcy i uczestnika w majątku wspólnym.

Nie można mówić w niniejszej sprawie o spełnieniu chociażby jednej przesłanki z art. 43 § 2 k.r.i.o.. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego brak jest podstaw do stwierdzenia, iż jeden z małżonków w tym przypadku Ł. P. (1) nie przyczynił się do powstania majątku wspólnego albo, że przyczynił się w mniejszym stopniu niż wnioskodawczyni. Brak jest również absolutnie podstaw do uznania, iż zachodzą ważne powody w rozumieniu powyższego przepisu, uprawniające Sąd do ustalenia nierównych udziałów.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni i uczestnik otrzymali nieruchomością rolną na mocy umowy darowizny od rodziców K. P. (1).

Wbrew stanowisku wnioskodawczyni nie może mieć decydującego znaczenia okoliczność, iż nieruchomością stanowiącą majątek wspólny jej i uczestnika została darowana małżonkom przez rodziców wnioskodawczyni. Była to decyzja rodziców K. P. (1), że nieruchomością została przekazana do majątku wspólnego ich córki i jej małżonka.

Zdaniem Sądu wnioskodawczyni nie wykazała istnienia ważnych powodów ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, a biorąc pod uwagę całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli nie sposób się takich względów zdaniem Sądu dopatrzeć.

Z uwagi na powyższe Sąd ustalił równe udziały stron w majątku wspólnym.

W toku postępowania o podział majątku wspólnego przyjmuje się jako zasadę, iż rozliczeniu podlega całość stosunków majątkowych między małżonkami według stanu na dzień ustania wspólności; przedmiot podziału stanowi zaś majątek z daty dokonywania podziału.

Kierując się powyższymi dyrektywami Sąd uznał, iż łączna wartość całego majątku wspólnego podlegającego podziałowi stanowi kwotę 300149,00 zł (337649,00 - 37500,00), z czego dla wnioskodawczyni i uczestnika przypada, przy uwzględnieniu równych udziałów w majątku wspólnym po 150.074,50 zł.

Sąd dokonując podziału majątku wspólnego stron przyznał na wyłączną własność Ł. P. (1) działki gruntu o numerach ewidencyjnych (...) o łącznej wartości 27.652,24 zł.

Pozostałe działki stanowiące majątek wspólny stron przyznał na wyłączną własność K. P. (1), zważywszy na fakt, iż ona zamieszkuje w przedmiotowym gospodarstwie wraz z rodzicami i córką, uczestnik zaś wyprowadził się w 2007r. oraz uznając, że nie sprzeciwia się to prawu, zasadom współżycia społecznego, ani nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych w myśl art. 622 § 2 k.p.c. w związku z art. 688 k.p.c.

Odnosnie fizycznego podziału nieruchomości należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 211 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby podział majątku wspólnego nastąpił przez podział rzeczy w jego skład wchodzącej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości. Złożenie żądania podziału fizycznego rzeczy wspólnej powoduje, że sąd jest nim związany i nie może zastosować innego sposobu zniesienia współwłasności, chyba że zaistnieją okoliczności przemawiające przeciwko takiemu rozwiązaniu, a wymienione w art. 211 k.c., tj. gdy podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest gospodarstwo rolne. W związku z tym dodać należy, że przepis art. 213 k.c. uzupełnia normę wyrażoną w art. 211 k.c. w ten sposób, że kryterium podziału w naturze polegające na zgodności ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy, zostało zastąpione pojęciem "zasad prawidłowej gospodarki rolnej". Zniesienie współwłasności gospodarstwa przez jego podział nie może zostać przeprowadzone bez uwzględnienia zasad prawidłowej gospodarki rolnej. Sprzeczność podziału gospodarstwa rolnego z tymi zasadami nakazuje wybór pretendenta do objęcia całości według kryteriów wymienionych w art. 213 k.c. i w art. 214 k.c.

Dokonując powyższego podziału Sąd miał na uwadze treść opinii biegłego z zakresu rolnictwa, którego wnioski nie zostały podważone przez żadną ze stron, a zgodnie z którą funkcjonowanie gospodarstwa rolnego nie będzie sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej jeżeli zniesienie współwłasności przez podział fizyczny nieruchomości rolnej polegało będzie na wyodrębnieniu z nieruchomości działek oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) stanowiących łąsy.

Kierując się przywołanymi powyżej ustaleniami i przyznaniem stronom powyższych składników majątkowych należało uznać, iż spłata należna uczestnikowi na podstawie art. 212 k.c. w związku z art. 1035 k.c. i art. 46 k.r. i o. winna wynosić 122.422,26 zł (150.074,50 zł – 27.652,24 zł).

Jednocześnie Sąd uznał, że ze względu na zasady współżycia społecznego nie do przyjęcia jest czysto matematyczne rozliczenie wartości majątku wspólnego i wysokości spłaty. Wyjątkowym aczkolwiek uzasadnionym w niniejszej sprawie rozwiązaniem dla małżonka kwestionującego zasadę równości udziałów w majątku wspólnym jest możliwość obniżenia spłat przy podziale majątku wspólnego na podstawie art. 5 k.c. tj. przez wzgląd na zasady współżycia społecznego. Jakkolwiek możliwość zastosowania tego przepisu w tego typu przypadkach nie jest jednoznaczna i budzi kontrowersje Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 stycznia 2009 r. (III CSK 251/2008) stwierdził, że: „stanowisko wyłączające w sposób kategoryczny dopuszczalność stosowania art. 5 k.c. w sprawach o podział majątku dorobkowego (wspólnego) jest zbyt rygorystyczne i nie można go zaaprobować z dwóch co najmniej powodów”. Jak wskazał SN, po pierwsze, poza nielicznymi wyjątkami, nie ma podstaw do generalnego wyłączenia stosowania art. 5 k.c. w poszczególnych kategoriach spraw. SN wyszczególnił jako takie wyjątki spraw, w których - ze względu na ich specyfikę nie stosuje się art. 5 k.c. - sprawy o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym oraz o ustalenie nieważności czynności prawnej. Przestrzeganie zasad współżycia społecznego powinno być immanentnym czynnikiem oceny postaw i zachowań wszystkich uczestników obrotu społecznego. Poza tym odwołanie się do klauzuli generalnej z art. 5 k.c. umożliwia sądowi realizację zasady słuszności w orzekaniu.

Po drugie zaś, nie jest przekonujący koronny argument przeciwko możliwości obniżenia spłat lub dopłat na podstawie art. 5 k.c., o sprzeczności tego przepisu z konstytucyjną ochroną prawa własności, skoro takiej sprzeczności co do

zasady nie dopatrzyl się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 17 października 2000 r. SK 5/99 (OTK ZU 2000/7 poz. 254).

Zdaniem SN: „w rezultacie trzeba dojść do wniosku, iż nie można w sposób generalny wyłączyć możliwości zastosowania art. 5 k.c. jako podstawy do obniżenia spłat lub dopłat z udziałów przy podziale majątku wspólnego byłych małżonków. Dopuszczalność takiej sądowej korekty wysokości tych należności musi być, rzecz jasna, usprawiedliwiona wyjątkowymi okolicznościami”.

Takie wyjątkowe okoliczności zachodzą w niniejszej sprawie. Na wnioskodawczym K. P. (1) ciąży obowiązek utrzymania gospodarstwa rolnego wraz z domem. Ł. P. (1) nigdy nie uczestniczył w kosztach utrzymania gospodarstwa. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego dom nie jest jeszcze wykończony, ciągle przeprowadzane są remonty. Wszystkie te prace oraz koszty obciążać będą wnioskodawczynię. Ponadto w tym gospodarstwie oprócz K. P. (1) zamieszkuje córka stron oraz rodzice wnioskodawczynie, dla których przedmiotowe gospodarstwo stanowiło dorobek życia. Pod uwagę również należy wziąć, iż Ł. P. (1) pomimo, iż został współwłaścicielem gospodarstwa, nie pracował w nim. Małżonkowie P. zamieszkiwali razem zaledwie 9 miesięcy , kiedy to nastąpił rozkład ich pożycia małżeńskiego .

Nie można również nie zauważać sytuacji finansowej i rodzinnej wnioskodawczynie. K. P. (1) pracuje z wynagrodzeniem miesięcznym około 1300,00 zł netto. Otrzymuje jedynie alimenty w wysokości 250 zł na córkę. Rodzice utrzymują się z renty w wysokości około po 800,00 zł. Gospodarstwo zaś nie jest dochodowe z uwagi na słabość gleby. Ponadto wnioskodawczynie ani jej rodzice nie posiadają maszyn rolniczych i do każdych prac polowych są zmuszeni prosić o pomoc albo wynajmować sprzęt.

Wobec powyższego Sąd zasądził od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika spłatę w wysokości 50.000,00 zł. Kwota ta jest wystarczająca i winna wraz z przyznanymi działkami zaspokoić roszczenia uczestnika z tytułu podziału majątku wspólnego. Uczestnik zdaniem Sądu nie może czerpać korzyści z małżeństwa , które faktycznie trwało niecały rok i z majątku , który otrzymał w drodze darowizny od rodziców byłej żony.

Zasądzając powyższą kwotę Sąd uwzględnił wniosek pełnomocnika wnioskodawczynie o rozłożenie na raty spłaty na rzecz uczestnika . Sąd uznał, że wobec wartości spłaty należało zasądzoną kwotę rozłożyć na 25 rat. Zdaniem Sądu strony prowadząc postępowanie podziałowe od 2011 roku winny liczyć się z obowiązkiem wzajemnych spłat, a w szczególności winna się z tym liczyć wnioskodawczynie. Sąd jednak miał na uwadze sytuację rodzinną i majątkową K. P. (1), że sama wychowuje córkę, z tytułu pracy osiąga bardzo niskie dochody.

Okoliczności te uzasadniają skorzystanie przez Sąd z uprawnienia wynikającego z art. art. 320 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. i art. 212 §3 k.c. uznając, że również słuszny interes uczestnika nie zostanie naruszony poprzez rozłożenie należnej mu spłaty na 25 równych rat.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. ustalając, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia złożyła tak wnioskodawczynie jak i uczestnik postępowania.

Uczestnik zaskarżył postanowienie w części, a mianowicie w punktach 1,3,4,5,6,7 .zarzucając Sądowi :

1. błędne ustalenie składu i wartości przedmiotu podziału majątku wspólnego będące wynikiem naruszenia prawa procesowego tj. art.567§3 k.p.c. w zw. z art.684 k.p.c.- przez nieustalenie i niezaliczenie do składu majątku wspólnego dopłat UE do składu majątku wspólnego stron oraz naruszenie art. 31§1 k.r. i op. przez niezaliczenie do składu majątku dorobkowego i nierozliczenie kwoty 20.000zł dopłat unijnych i odliczenie od wartości majątku dorobkowego wartości 37.500zł obciążenia działki numer (...) służebnością osobistą;

2. bezzasadne zwaloryzowanie wartości służebności osobistej do wartości 37.500 zł pomimo ustalenia jej wartości w akcie notarialnym;

3. naruszenie art.53§2 k.c. art.55³ k.c. i art. 336 k.c. i art. 31 k.r. i op. w zw. z art. 2 ustawy z 2003r. o dopłatach bezpośrednich - przez przyjęcie, że dopłaty unijne w przypadku stron niniejszego postępowania nie stanowią składnika majątku wspólnego - przez przyjęcie, że wnioskodawczyni wykonywała posiadanie związane ściśle z produkcją rolną pomimo, iż faktycznie nie użytkowała gruntów rolnych co jest warunkiem koniecznym aby uznać, że dopłaty te nie stanowią pożytków w rozumieniu art.53§2 k.c.

4. naruszenie art.622§2 k.p.c. - przez zastosowanie pomimo, iż nie doszło do zgodnego przeprowadzenia podziału;

5. naruszenie prawa materialnego art.211 k.c. i art. 213 k.c. , art. 214§1 k.c. -przez dokonanie fizycznego podziału nieruchomości rolnej sprzecznie z ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem rzeczy i uznanie, że podział gospodarstwa rolnego przez przyznanie uczestnikowi gruntów zalesionych lb i lc , a wnioskodawczyni pozostałych nie jest sprzeczne z zasadami wymienionymi w powołanym prawie materialnym, a w szczególności zasadami prawidłowej gospodarki rolnej i nie uwzględnienie, że wnioskodawczyni je prowadzi i stale w nim pracuje, a interes społeczno-gospodarczy nie przemawia za wyborem innego współwłaściciela;

6. rażąco naruszenie prawa materialnego art.5 k.c. - przez bezzasadne zastosowanie i obniżenie należnej spłaty na rzecz uczestnika;

7. naruszenie art. 320 k.p.c. i art. 212§3 k.p.c. - przez naruszenie istotnego uprawnienia i słusznego interesu uczestnika i rozłożenie spłaty na raty oraz naruszenie zasady obiektywizmu oraz nie orzeczenie o odsetkach .

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia i ustalenie, że wartość majątku wspólnego stron wynosi 357.649 zł, a w jego skład wchodzi dopłaty bezpośrednie i dokonanie podziału przez przyznanie całości masy podziału wnioskodawczyni z zasądzeniem jednorazowej spłaty na rzecz uczestnika w kwocie 178.824,50 zł.

ewentualnie wnosił o:

2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wnioskodawczyni zaskarżyła postanowienie działowe w części, a mianowicie w zakresie punktu 5 zarzucając Sądowi nie uwzględnienie sytuacji wnioskodawczyni i jej możliwości w zakresie spłaty rat.

Wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w taki sposób aby zasądzoną dopłatę w wysokości 50.000 zł rozłożyć na 50 miesięcznych rat po 1.000 zł każda.

Na rozprawie odwoławczej wnioskodawczyni uznała apelację uczestnika w części dotyczącej działek leśnych wyrażając gotowość do ich przejęcia za kwotę 15.000 zł.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W pierwszej kolejności Sąd dostrzegając oczywistą omyłkę w postanowieniu Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 31 marca 2014r. na podstawie art. 350§ 3 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 z urzędu prostując oczywistą omyłkę w zakresie nazwiska wnioskodawczyni w pkt 1 zaskarżonego orzeczenia gdzie winno być (...) a było (...), podobnie w pkt 2 zaskarżonego postanowienia w zakresie nazwiska uczestnika winno być (...) a było (...).

Apelacja uczestnika jest po części zasadna, natomiast apelacja wnioskodawczyni podlega oddaleniu.

Skarżący uczestnik w swoim śródku zaskarżenia zarzuca sądowi I instancji naruszenie przepisów tak prawa materialnego jak i przepisów postępowania.

Rozważanie kolejnych zarzutów apelacji należy rozpocząć od zarzutu naruszenia art.622 k.p.c., który powołał sąd na uzasadnienie przyznania większości gospodarstwa rolnego wnioskodawczyni. Zgodnie z treścią tego przepisu, gdy wszyscy współwłaściciele złożą zgodny wniosek co do sposobu zniesienia współwłasności sąd wyda postanowienie odpowiadające treści wniosku, jeżeli spełnione zostaną wymagania o których mowa w dwóch artykułach poprzedzających, a projekt podziału nie sprzeciwia się zasadom współżycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych.

W przedmiotowej sprawie sąd przyznał uczestnikowi nieruchomości leśne, natomiast wnioskodawczyni pozostała część gospodarstwa rolnego. Tymczasem w toku całego postępowania nigdy ze strony uczestnika nie pojawił się wniosek, aby przyznać mu na własność działki leśne. W tej sytuacji nie możemy mówić o zgodnym wniosku. Z zarzutem tym wiążą się także zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego tj. art.211 k.c., art. 213 k.c., art. 214 k.c. Sprowadzają się one w istocie do zakwestionowania przez uczestnika bezzasadnego i naruszającego przepisy przyznania mu dwóch działek leśnych w sytuacji, gdy on sam nie przejawiał gotowości przejścia tych działek. Rozważanie tych zarzutów okazało się o tyle bezprzedmiotowe, gdyż wnioskodawczyni w toku postępowania apelacyjnego uznała apelację w tym zakresie i zgodziła się przejąć te nieruchomości deklarując jednocześnie spłatę w wysokości 15.000 zł z tego tytułu.

Kolejną sporną między stronami kwestią była przynależność dopłat unijnych do majątku wspólnego. Podstawą dokonania rozliczenia w sprawie o podział majątku wspólnego stanowią przepisy art. 567 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c., albowiem sąd w toku postępowania dokonuje rozliczeń z tytułu posiadania przedmiotów należnych do majątku objętego współwłasnością, pobranych pożytków i innych przychodów, także poczynionych na ten majątek nakładów i spłaconych długów w okresie między ustaniem wspólności, a dokonaniem podziału majątku.

Sąd Najwyższy przyjął, iż dopłaty unijne do gruntów rolnych pobrane przez jednego z byłych małżonków po ustaniu wspólności mogą być rozliczone w podziale majątku wspólnego. (postanowienie SN z 13.12.2013r. III CZP 86/13, postanowienie SN z 17.11.2011r. IV CSK 93/11). Niemniej jednak nie może być w tym zakresie żadnego automatyzmu. Sąd Rejonowy uznał, iż dopłaty z zasady nie wchodzi do majątku wspólnego, gdyż nie stanowią pożytku z tego gospodarstwa. Tymczasem przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 2007 roku o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz.U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051) na które także powołał się Sąd I instancji wskazują warunki, od spełnienia których uzależnione jest przysługiwanie rolnikowi, posiadającemu grunty rolne, jednolitej płatności obszarowej, nie odnoszą się natomiast w żadnym razie do kwestii składu i wartości majątku wspólnego małżonków lub ich majątków osobistych, jak też do kwestii podziału majątku wspólnego po ustaniu łączącego ich ustroju majątkowej wspólności ustawowej.

Należy zatem przyjąć zasady ogólne zgodnie z którymi współwłaściciel, który z wyłączeniem pozostałego współwłaściciela korzysta z nieruchomości wspólnej oraz pobiera z niej dochody i pożytki, jest zobowiązany do rozliczenia uzyskanych z tego tytułu korzyści, stosownie do posiadanych przez współwłaścicieli udziałów. (por. art. 207 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 46 krio)

W okolicznościach niniejszej sprawy brak było podstaw do zasądzenia równowartości dopłat na podstawie matematycznego jedynie przeliczenia, a tak swoje żądanie w istocie sprecyzował pełnomocnik uczestnika. Uczestnik musiałby wykazać, iż dopłaty unijne stanowią czysty dochód z gospodarstwa. Tymczasem jak wskazała wnioskodawczyni przeznaczane są one przede wszystkim na usługi w gospodarstwie (w gospodarstwie brak ciągnika rolniczego), zakup nawozów, do tego dochodzą środki ochrony roślin itp.. Nie został w toku procesu przeprowadzony żaden dowód na okoliczność zysków lub strat, jakie gospodarstwo generowało po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami. Dopiero przeprowadzenie takiego dowodu oraz uwzględnienie w matematycznych wyliczeniach zysków i strat także dopłat unijnych dawałby obraz, czy w spornym okresie gospodarstwo przyniosło pożytki, a jeśli tak to jakie. Przyjęcie założenia, iż dopłaty unijne podlegają rozliczeniu niezależnie od kondycji gospodarstwa i

generowanych przez nie zysków i strat klóciłby się z istotą dopłat unijnych których celem było wsparcie gospodarstw niskotowarowych i zwiększenie konkurencyjności naszych gospodarstw na rynku unijnym. Tymczasem co należy podkreślić gospodarstwo rolne na które wnioskodawczyni otrzymywała dopłaty to gospodarstwo o bardzo słabych glebach, bez niezbędnych maszyn, nie dysponujące nawet ciągnikiem rolniczym wymagające dodatkowych nakładów.

Bezzasadny okazał się także zarzut dotyczący zakwestionowania wartości służebności mieszkania rodziców wnioskodawczyni, która to służebność obciąża majątek wspólny. Apelacja nie zawiera bliższego uzasadnienia tego zarzutu niemniej jednak trzeba stanowczo podkreślić, iż Sąd Rejonowy do wyceny wartości tej służebności dopuścił dowód z opinii biegłego i na tej opinii się oparł ustalając wartość służebności na kwotę 37.500 zł. Biegła uzupełniała swoją opinie na rozprawie. Po złożeniu opinii uzupełniającej żadna ze stron w istocie nie zakwestionowała wartości tej służebności. Obecne twierdzenia pełnomocnika o waloryzacji wartości służebności nie mogą być uznane za przekonujące. Nie można bowiem mówić o waloryzacji w sytuacji gdy jest to aktualne określenie wartości rynkowej służebności.

Nie znajduje uzasadnienia także zarzut naruszenia art. 5 k.c. Sąd Najwyższy dopuścił możliwość stosowania tego przepisu także w sprawach o podział majątku wspólnego (por. postanowienie SN z 25 maja 1998r. I CKN 684/97). Powyższy przepis należy jednak stosować ostrożnie stosowanie do okoliczności konkretnej sprawy.

W przedmiotowej sprawie rodzice wnioskodawczyni darowali małżonkom całe gospodarstwo rolne. Taka ich postawa wynikała z zaufania jakim darzyli m.in. uczestnika. Tymczasem relacje między stronami nie wyglądały dobrze i jak się okazało małżonkowie żyli ze sobą jedynie przez kilka miesięcy. Owocem tego pożycia jest córka stron która zamieszkuje z matką. Słusznie zatem w tych okolicznościach Sąd Rejonowy ograniczył wysokość spłaty powołując się na art. 5 k.c.. Przekazanie nieruchomości małżonkom miało swój określony cel , którym miało być zgodne trwanie związku. Cel ten został zniweczony, małżeństwo się rozpadło. Nie ulega wątpliwości, iż darowizna rodziców wnioskodawczyni była skierowana do uczestnika nie jako do określonej osoby ale przede wszystkim jako do zięcia czyli do osoby pozostającej w związku małżeńskim z córką. Rozstanie się małżonków, a następnie sprawa rozwodowa i obecnie sprawa o podział majątku wspólnego będąca ich konsekwencją nie mogą prowadzić do bezzasadnego wzbogacenia się uczestnika kosztem majątku rodziców wnioskodawczyni gromadzonego przez pokolenia. Sztuczna postawa uczestnika, który w toku procesu domaga się konsekwentnie przyznania mu spłaty w wysokości połowy wartości darowanego stronom gospodarstwa nie może zasługiwać na ochronę. Tym bardziej, iż w porozumieniu zawartym 20.09.2009r. strony zgodnie ustaliły, iż uczestnik swój udział w gospodarstwie ma przepisać na swoją córkę. Do przepisania mimo upływu 5 lat od zawarcia tego porozumienia jednak nie doszło. Nie jest tak, że strony dorobiły się tego majątku w czasie małżeństwa lecz majątek ten uzyskały od rodziców wnioskodawczyni którzy obecnie już podupadli na zdrowiu. To właśnie na wnioskodawczyni będzie spoczywał obowiązek świadczenia niezbędnej pomocy rodzicom którzy byli darczyńcami. Przyznanie w tych okolicznościach spłaty na rzecz uczestnika w pełnej wysokości klóciłoby się z elementarnym poczuciem sprawiedliwości. Oto bowiem uczestnik który nie pomagał nawet teściom w pracy w gospodarstwie podczas wspólnego zamieszkiwania będąc w tym czasie na utrzymaniu wnioskodawczyni obecnie rości sobie pretensje do połowy gospodarstwa.

Uwzględniając zatem okoliczność, iż uczestnik w rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego uzyskał ekwiwalent wartości prawie 78.000 zł (50.000 zł dopłata plus wartość działek leśnych w kwocie prawie 28.000 zł) to obecnie na skutek jego apelacji jego sytuacja procesowa po przejściu nieruchomości leśnych przez wnioskodawczyni przy braku apelacji wnioskodawczyni kwestionującej wysokość dopłaty nie może ulec pogorszeniu. (art. 384 k.p.c.). Dlatego też Sąd zasądził na rzecz uczestnika spłatę w wysokości 80.000 zł pomimo faktu, iż powódka była gotowa spłacić uczestnika jedynie z połowy wartości działek leśnych.

Nie doszło do naruszenia art. 320 k.p.c. gdyż Sąd pomimo, że powołał się na ten przepis to nie miał podstawy do jego zastosowania bowiem w sprawach działowych w zakresie rozstrzygnięcia o spłatach czy też dopłatach podstawą do ewentualnego orzeczenia o ratach jest każdorazowo nie art. 320 k.p.c. ale art. 212 § 3 k.c. jako przepis *lex specialis*. Z kolei zarzut naruszenia art. 212§ 3 k.c. po części jest zasadny. W ocenie Sądu słuszny interes ekonomiczny uczestnika postępowania wymaga aby uczestnik otrzymywał raty w większych kwotach ale też w dłuższych odstępach czasu.

W toku procesu pojawił się wniosek ewentualny uczestnika o rozłożenie należności na trzy raty płatne w ciągu półtora roku. W ocenie Sądu mając na uwadze sytuację uczestniczki oraz okoliczność, iż po rozstrzygnięciu Sądu II instancji pozostanie jej do spłaty kwota 80.000 zł jej wniosek o rozłożenie na raty należy co do zasady uznać za usprawiedliwiony. Przy czym w ocenie sądu odwoławczego wnioskodawczyni winna spłacić uczestnika kwotą 80.000 zł płatną w dwóch ratach pierwsza płatna w terminie do 30 września 2015r. druga zaś płatna w terminie do 30 września 2016r. Konsekwencją ukształtowania spłat w ratach było także orzeczenie o odsetkach z tytułu nieterminowej płatności tych rat stosownie do art. 212§ 3 k.c.

Z kolei przyznanie wnioskodawczyni działek leśnych których nie chciał uczestnik spowodowało wyeliminowanie rozstrzygnięcia zawartego w pkt 6 zaskarżonego postanowienia oraz zmianę rozstrzygnięcia zawartego w pkt 3,4,5.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c. należało orzec jak w pkt 2 postanowienia.

Dalej idącą apelację uczestnika należało oddalić jako nie znajdującą prawnego uzasadnienia, a to na podstawie art. 385 k.p.c. w z art. 13§ 2 k.p.c.

Apelacja wnioskodawczyni podlegała oddaleniu w całości.

Skarżąca w swoim środku odwoławczym w istocie zmierzała do uzyskania korzystniejszego dla siebie rozstrzygnięcia w zakresie rozłożenia dopłaty na raty. Jej intencją było bowiem rozłożenie zasądzonej należności na 50 rat po 1.000 zł każda. Nie zarzucała naruszenia jakichkolwiek przepisów niemniej jednak z treści apelacji zdaje się wynikać, iż intencją skarżącą było zarzucenie Sądowi naruszenia art. 212§ 3 k.c. poprzez nieuwzględnienie w sposób dostateczny sytuacji materialnej i rodzinnej wnioskodawczyni.

W okolicznościach niniejszej sprawy apelacja w takim zakresie podlegała z oczywistych względów oddaleniu. Sąd bowiem nie może się koncentrować jedynie na sytuacji i postulatach wnioskodawczyni która domaga się rozłożenia należności na szereg rat nie dostrzegając jednocześnie, iż wysokość spłaty na rzecz uczestnika została obniżona z uwagi na zasady współżycia społecznego. Rozważanie w takiej sytuacji interesów obu stron musi prowadzić do wniosku, iż żądanie wnioskodawczyni rozłożenia zasądzonej należności na jeszcze mniejsze raty pozbawiłoby w istocie ekonomicznego znaczenia świadczenia należnego uczestnikowi. Z jednej strony sytuacja wnioskodawczyni jest istotnie trudna z drugiej zaś strony uczestnik nie dość, że otrzymuje zamiarkowaną spłatę to jeszcze ma ją otrzymać w 50 ratach po 1.000 zł.

Sąd Okręgowy nie może zaakceptować takiego rozwiązania które w sposób rażący naruszałoby interes uczestnika.

Wnioskodawczyni na mocy orzeczenia Sądu Okręgowego uzyskała prawie dwa lata na całkowitą spłatę uczestnika. O ile nie zdoła zgromadzić niezbędnych funduszy winna rozważyć sprzedaż części gospodarstwa rolnego np. chociażby działek leśnych które jak dowodziła w toku procesu nie są niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Dlatego też apelacja w tym zakresie podlegała oddaleniu, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520§ 1 k.p.c.

Na oryginale właściwe podpisy